

Honnyi Levelek, Tudósítások, és Egyebek.

Nro. 9.

A' Magyar Kurir 15-dik darabjához.

Magyar Ország.

Debretzenből Aug. 5-dikén, 1313.

Tegnap délután adódott-meg az utolsó szomorú tisztelet Néhai Nagy Tiszteletű és Tudományú DIÓSZEGI SAMUEL Úrnak, a' Debretzeni Ref. Ekklesia egyik nagy érdemű volt Prédikátorának; a' Debreczeni Tiszteletes-Egyházi Vidék Esperestjének, és a' Tiszántúl való Hely. Vall. követő Superintendentia Fő-Jegyzőjének, vagy Generális Notáriusának. Pédikáziót mondott felette Szoboszlai Prédikátor, és Egyházi Vidékbeli Assessor Tiszteletes Tudós *Némethi István* Úr, reá alkalmaztatván Krisztus Urunknak ama szavait: *Máté 24 : 45, 46, 57. Kísoda a' hív és bölts szolga, kit az Úr gondviselővé tett az ő háza né-*

pén, hogy azoknak eledelt adjon alkalmas időben? Bóldog szolga az, a' kit az ő Ura talál az ő tisztí szerént tselekedni mikoron haza jövéud. Bizony mondom néktek: hogy minden jószágá gondviselővé teszi azt. Oráziót mondott Historiát és Ekesen szóllást tanító Professor Tiszt. Tudós *Tatai Sándor* Úr, az ő élete példájával világosítván sótt fejtven-meg ezen két kérdést: *Ki az, a' kinek élete kívánatos?* és *Ki az, a' kinek halálát sajnálni kell?* A' sírja felibe tett írást pedig készítette Theológiát tanító Professor Nagy Tiszteletű és Tudományú *Budai Ézsaiás* Úr, a' melly summáson magába foglalván a' Meghóltnak egész életét, és minden dicséretét szóról szóra így van, és örök emlékezetett érdemel: —

A' Halandóság adaját
mint por, e' porba tette le
Néhai Nagy Tisztelűtű

D I Ó S Z E G I S Á M U E L Ú r'

a' ki, születése helyén, Debretzenben,
N. DIÓSZEGI PÁL, és N. SZAPPANOS ER'SÉBET
Jó Szüléűől

mint Istennek szenteltetett Sámuel,
a' tanulást gyenge korában kezdette,

ifjúi idejében végzette,
a' Göttingai Akadémiában pedig
házájában szerzett tudományát
nagyobb tökéletességre vitte;
és e'kképpen elkészülvénn,
az Urnak Házában,

Nánáson négy esztendeig,
H. Böszörményben tizig,

Debreczenben ugyan annyi ideig,
nagy hűséggel, szorgalmatossággal,

fontos ékesenn szállással, jó példa adással
förgölődött;

egyszersmind ez utolsó Helyenn.
utóbbi ötödfél esztendeiben

Esperesti, és Generális Notáriusi Hivatalokat
köz haszonnal viselvénn.

Mint valóságos Tudós

a' bizonyos Igazságokat,

azoknak függését és egybeköttetését;

a' fűveknek, faknak, plántáknak,

nemeit, tulajdonságait, és erejét;

az Égi és földi Testeknek

mivoltát, helyeztetését, és mennyiségét

fáradhatatlanul vizsgálta.

Mint Theologus, mind azokat,
mellyeknek esméretére vi'sgálódási által jutott,

a' Keresztény Vallás méltóságának

megesmerésére fordította.

Mint Író tiszta gondolkozásának,

kellemetes írása módjának,

felemelkedett elmélkedésinek

remekjét adta.

Mint Férj, mint Atya, mint Atyafi, mint Barát,

Hűségét, gondosságát, szeretetét, igaz szívét

mind addig megbizonyította,

míg nem Augustus 2-dik napján 1813-bann,

életének 53-dik esztendejében

valamint tsendesen élt,

úgy tsendesen elnyugodott.

Keserűségre hivatott Kedves Feleségének

Nemes FAZEKAS MARIA Aszszonynak,

szeretett Gyermekének

JULIÁNNÁnak, SAMUELnek,

'SU'SÁNNÁnak, ER'SÉBETnek,

's minden szerelmeseinek

rokoninak, barátinak,

ez egyben hagyván vigasztalást,

hogy bár elvétetett, él Ő ott fenn, -

de él, és élni fog itt alatt is, mind azoknál,

kik a' Tudományt, Virtust, és Érdemet,

betsúlni tudják.

Vas Vármegyéből Högyészről Augustus 3-
dikán, 1813.

A' N. Vármegyének felette nagy buzgó-
ságot mutat Felséges Fejedelmünk' fontos

kívánságainak tellyesítésében. Julius havá-
nak 28-dik napján, a' mi közönségesen sze-
retett 's tisztelt Administrátor Urunk, Mélt.
Gróf Cziráky Antal Ő Nagysága előlülése

alatt, *Szombathelyen* köz gyűlés tartatván, ottan az özsze gyülekezett számos úri károk és Rendek nem csak a' 300 *Volontér* katonáknak egész készülettel való kiállítását önként megajánlották, 's az e' végre megkívántató 70,000 forintból álló summának lefizetésére, a' pénznek mostani nagy szükségében is magokat önként lekötelezték; hanem ezen fellyül Királyokhoz 's Hazájokhoz vonszó fedhetetlen buzgóságú magyar szíveknek megtzáfolthatatlan bizonyosságára közönséges fegyverre-kelést is rendeltek. *Menjünk mind!* — ez a' felkiáltás harsogott a' kardos tsípejű Magyaroknak bajszos ajakokról az egész palotában! — Ennek következtében e' folyó Aug. havának 12-dik napján tisztelt Főnknek előlülése alatt kezdődik a' *Lustra Kis-Czellben*.

Itt a' Martzal mellett a' mi Gazdáinknak mind a' gabonára, mind a' szénára nézve jó takarítása leszsz. Az eső az elmúlt tavaszszal a' rozsrá nézve későskén érkezett-el; de azólta elég essőnk jár, hanem arról panaszkodnak az emberek, hogy az idei esőzések nem voltak oly nevelők, mint egyébkor, különösen a' rétekre nézve. Azonban az égi háború sok helyeken károkat tett. Jun. 10-dikén a' Martzali rétejinken egy baglyára (kalangyára) leütvén szemem láttára a' villám, 's kétbéres szolgálta magát annak ernyőjébe vonván, az egyiket oly mértékben találta, hogy magán kívül lévén ott égett volna, hanem a' társa épen maradt 's azt onnét fére vonta. Kevés vártatva a' szerentsétlen ember magához jött, de még most is nyomorúltan sínlódik. — Ugyan akkor 's azon fellegből a' Martzalon túl Veszprém Vármegyében *Takátsiba* a' Reformátusok' Toronyába is leütött a' villám, melly a' toronyból a' templomba vonódott 's ott a' székekben kárt tett, 's onnan ismét egy keskeny úttzán keresztül a' Mester' szobájába ment, annak tsirkéjét özsze seprette, azután a' kályhába bétörvén magát, ott elenyészett. — Jul. 13-dikán ismét egy ter-

hes felleg menvén-el a' Rába mentében; abból a' villám a' *Tsengei* templomot találta, melly mindenestől fogva elégett. Ezen történet után ismét egy hétre, ú. m. Julius 20-dik napján, estvéli 9 óraker egy setét felhő borított-el bennünket, a' melynek villámlásaihoz hasonlót az éltesebb emberek sem láttak. Azt az idő pontot felvévén, mikor már a' felhő felihénk érkezett 's az esső jelesen esett, melly $\frac{3}{4}$ ór. 9-re történt, egy egész óráig, ú. m. $\frac{3}{4}$ -korig 10-re, tsak egy minutum secundumig sem szűnt-meg a' villámlás; a' dörgés pedig éppen nem, mert egyik dördülésnek echója a' másikat érte. Réánk nézve még is minden kár nélkül ment-el a' zivatar; hanem más vidékeken jégeső is volt 's embert is ölt-meg a' villám.

Nállunk szőlőhegy nintsen, mert nints is annak való földünk 's annak megművelésére a' Martzali nagy rétség miatt nem is érkeznenk. Hanem a' közel lévő Kemenes alatt nem tsak földes Urainknak, hanem közönséges gazdáink közzül is némelyeknek, Semjénben, Mihályfalván, Tokortson 's a' t. vagynak szőlők. Némely földes Uraink Szalában és Somogyban is szüretelnek. De ez idén feletté kevés bort fogunk minden felé szüretelni. A' ki tavall 100 akót szűrt, az idén, ha kár nem esik is a' szőlőkben, alig fog 10 akót szűrni, Szomorú kilátás minden szőlős gazdákra, de kivált a' Tantalusi gégekre nézve!

Buda Aug. 6-dikán. Tegnap nagy pompával tette-le Palatinus ó Cs. Fő Hercegsége nagy számú fő vendégeknek és mindenféle rendű nézőknek jelenlétebben, a' Duna partján lévő *Szent Gellért* nevű, szép fekvésű, magas, kopasz hegyen (az úgy nevezett *Blocksbergen*) az ott építendő csillagvizsgáló toronynak fundamantom követ, a' mellybe ilyen ezímirással volt egy réztábla helyheztetve: —

Memoriae posterorum.

Anno Aerae christianae MDCCCXIII. mense Junio.
Imperatore Caesare Francisco Hungariae Rege A-
postolico,

Qui clementer annuit,

Josepho Archiduce Augusti Fratre Palatino Pro-
rege,

Qui et benigne promovit et primum fundamenti
lapidem posuit;

Specula astronomica

Sumtibus Regiae Scientiarum Universitatis Hunga-
ricae

Pesthini nunc constabilitae,

Sub Praeside Josepho de Üimény Judice Cu-
riae Regiae

Hoc sublimi loco, qui Mons S. Gerardi nuncupatur.

Auxiliari opera

Mathiae Nitray Regi suo a Consiliis

In moderanda republica gubernandaque re literaria

Pro-Praesidis,

Joannis Pasquich Astronomi speculaeque Praefecti,

Georgii Reichennach Sahnarium apud Bavaros Ad-
ministrum

Et organorum ad eam instruendam artificis,

Francisci Thalherr Aedilis in Regno Directionis
Architecti,

Magistratus Metropoleos Budensis

Fundum usui promte cedentis

Hac forma condebatur.

(Itt következett a' torony' rájzolatja.)

Sau. Falka de Bikfalva. R. Univers. Typogr.

Sculptor sculpsit.

Erdély.

Szőkefalva Aug. 3-dikán 1813.

A' Subsidiuumok eránt első marchalis
Gyűlést Erdélyben Nemes Küküllő Várme-
gye tartott. Julius 26-dikán Várme-
gyénk' szeretett érdemes Fő Ispányá Bethleni M.
Gróf *Bethlen Imre* Úr ó N. Ga, minelőt-
te a' Királyi Fels. kívánságokat a' Gyűlésnek
eleibe terjesztette volna, egynéhányat ma-
gához megszólított a' Várme-
gye Előkelői közűl, a' kikkel Ó Felsége intézeteinek
elősegéllésekről tanácskozá, a' Gyűlés'
napján a' Ns. Várme-
gye Rendeihez intézett

hathatós és fontos beszédet tartott, mely-
ben a' Polgárnak Hazája 's Királya eránt
való szent kötelességeire emlékeztetvén a'
Ns. Rendeiket, a' Fels. kívánságoknak tel-
lyesítésére serkentette. Követték a' Fő Is-
pány Úrnak hazafi megszólítását Tek. Tan-
tsi *Földváry Mihály* és Berekeresztúri Idő-
sebb *Kása Sigmund* Urak, azon Várme-
gyének emeritus Fő Birái, úgy Szőkefalvi
Tek. *Nagy Károly* Ur az érdeklött Várme-
gye ordinarius Notáriusa hasonló fontos
beszédekkel. Követték volna bizonyoson
több érdemes Tagjai is, de a' Várme-
gye Nemes Rendei túrheterlenek voltak a' to-
vábbi halgatásban, és egy szívvel lélekkel
felszóaltak, hogy mindenekkel, vagyona-
ikkal 's életekkel kívánnyák Ó Felségét
segélleni. Nem is mulattak - el semmit, a'
mit a' Hazá a' háládatos Fiaktól, a' Feje-
delem a' hív Jobbágyoktól, az Ósi Erkölts
az Unokákra is fedhetetlenül által szállott
hazai érzéstől várhatott vagy megkívánha-
tott. Még ugyan szám és név szerént nem
tudhattuk - meg ennek a' Nemes Várme-
gye-
nek oblatumát, rövid idő alatt azonban
szolgálni fogunk ezeknek tellyes tudósítá-
sával. — Remélleni lehet azonba, hogy
ha más Nemes Megyék is hasonló hazafi
áldozatokat hoznak a' Hazá' Oltárára, olyan
nevezetes subsidiuum fog Erdélyből egybe
gyűlni, a' mellynek mását a' régi időkben
fel nem töláljak.

Tudósítás.

Alább írt kívánja tudtára adni a' Nagy
érdemű közönségnek, hogy ő eddig csak a'
maga házánál fojtatván a' Könyvel való ke-
reskedést, sokan arról semmit se tudtak:
most pedig a' Bika vendégfogadóval által-
ellenben Ns. Lázár Péter Ur házánál Könyv-
áruló bóltot nyitván, ott nem csak köny-
vekkel, hanem mindenféle íráshoz tarto-
zó eszközökkel is mindennek illendő áron
fog szolgálni.

Debretzenben, Jul. 2-dikán 1813.

Bartha István Könyváros.